

Reetta Niemelä ja Matti Pikkujämsä (kuv.): Makkarapiruetti – Ratinoita pienille ja isoille lapsille (Otava 2005)

Makkarapiruetti kiepsauttaa maailman ylösalaisin ja kääntää katsomaan niin pieniä kuin valtaisan suuriakin asioita uudesta näkökulmasta. **Reetta Niemelän** kerronta on täynnä vahvoja tunteita, upeaa personifikaatiota ja vivahteikkaita sanavalintoja. Proosarunot pitävät otteessaan niin tiukasti, että kokoelman päätteeksi toivoo löytävänsä yhden runon vielä jostain. **Matti Pikkujämsän** vahva kuvitustyylillä ja graafinen ilme kietovat Niemelän tekstit upeaksi kokonaisuudeksi.

Kenelle? Makkarapiruetti sopii aivan kaikille, sen proosarunot kiehtovat perheen pienimpiäkin, mutta aukeavat aivan erityisellä tavalla jo varttuneemmille lukijoille. Tämä kirja on kaikenikäisten suosikki.

TANDEM

Polkupyörän nimi on Ruoste. (Aika rapsakka sana, kun sen sanoo ääneen!) Ruosteen pyöräkaverit ovat kuolleet ja se on ihan yksin. Ei se Ruostetta haittaa, se on tottunut. Sellaista on olla vanha. Maanantaiamuisin Ruoste heiluttelee sarviaan pysyäkseen hyvässä kunnossa. Tiistaisin se katselee, kun lehdet putoavat maahan...

▪ Lue Reetta Niemelän hurmaava runo Ruoste-nimisestä pyörästä. Kirjoita oma esinerunosi. Valitse ensin esine, josta haluat kirjoittaa ja keksi esineelle uusi rapsakka nimi. Mitä valitsemasi esine voisi tuntea? Onko hän tänään iloinen vai haikea, jännittynyt vai odottava? Kirjoita viikonpäivien mukaan etenevä proosaruno, missä esineen tunnetila näkyy tekemisen kautta. Mitä iloista tai haikeaa hän tekee maanantaina entä tiistaina? Ketä hän kenties odottaa tai ikävöi?

MUUTTOJUHLAT

Pesukarhu muutti maalle. Talo oli taivaansininen, pihapuu notkea ja kaunislehtinen. Puu niiaili ja nauroi Kesä loppui. Pesukarhu päätti ruveta mehiläistarhuriksi...

▪ Kirjoita oma proosarunosi, joka alkaa muutosta ja päättyy juhliin. Seuraa Reetta Niemelän proosarunon kaavaa ja vastaa seuraaviin kysymyksiin:

Kuka muuttaa ja minne?

Miltä uusi asunto näyttää?

Miltä näyttää asunnon ulkopuolella?

Mikä vuodenaika on?

Mitä juuri muuttanut alkaa tehdä (työkseen tai harrastaa)?

Minkälaiset juhlat hän päättää pitää?

Miten hän koristelee talon ja ketä kutsuu vieraaksi?

Mitä juhlissa tapahtuu?

Mitä ääniä juhlissa kuuluu?

Mitä juhlissa syödään?

Kuvaile lopuksi kuukautta, jota runossasi eletään.

KUUNNELLAAN HILJAIUUUTTA

--Miltä hiljaisuus näyttää? Montako jalkaa sillä on? Onko se vanha? Roikkuuko sen korvat maahan asti? Kasvattaako se retiisejä? Käykö se koskaan sienestämässä? Entä kirjastossa? --

- Lue Reetta Niemelän runo nimeltä *Sulo hiljaisuus*. Vastaa runossa esitettyihin kysymyksiin kokonaisilla virkkeillä. Virkkeistä muodostuu uusi aivan omanlaisensa proosaruno hiljaisuudesta.
- Keksi oma proosaruno, jossa on pelkkiä kysymyksiä. Valitse runon aiheeksi jokin ääntä kuvaava sana, kuten esimerkiksi laulu, huuto, meteli tai hälinä. Mitä kysymyksiä voisit kysyä runosi aiheelta? Jos kuvittelet keksimäsi sanan ihmiseksi, kysymysten keksiminen helpottuu. Mitä kysyisit esimerkiksi meteliltä, jos tämä olisi ihminen ja osaisi vastata kysymyksiisi?

OLLAAN KIERTUEELLA

Nukutaan flyygelissä. Ollaan kiertueella. Kaahataan flyygelillä Pitkin teitä. Kun Anders haluaa katsella maisemia, mina ohjaan, mutta Anders hoitaa polkimet. Alamäet ovat hauskimmat. --

- Runossa *Musta flyygeeli* kierretään maailmaa flyygelin sisässä. Minkä muun esineen matkassa voisi päätyä kiertämään maailmaa? Mitä esineen sisältä näkyisi? Miltä sen sisällä tuntuisi matkustaa? Mitä tapahtuu aina iltaisin?

KOKKAUSPUUHIA

Isä paistaa aurinkoa. Aurinko tuoksuu, paisuu.

- Paista taivaankappale! Miltä se tuoksuu ja maistuu? Minkäniminen leivonnainen syntyy ja missä se kuuluu syödä? Askartele, virkkaa tai ompele oma leivonnaisesi!